

кари. 28 квітня 1945 року Беніто Муссоліні разом із коханкою та ще 13 наближеними людьми був розстріляний. Тіла певний час не були поховані, прості люди глумились над ними [1; 3].

Ось так завершилась історія хлопчика з бідної італійської сім'ї, який спочатку став хорошим журналістом та оратором, а згодом перетворився на жорстокого диктатора.

Можна зробити висновок, що Беніто Муссоліні був талановитою особистістю, але як і будь-який диктатор він витрачав всі сили на утримання влади, а не на розвиток своєї держави. Дуче став лідером країни за допомогою популізму, він не мав реального плану розвитку Італії. Більшість його дій при владі були лише показовими. Провалені військові кампанії стали останньою краплею для народу.

Список використаних джерел

1. Хібберт, К. Беніто Муссоліні: життя та ідеологія Дуче [Текст] / К. Хібберт ; пер. з англ. О. Олійника ; за наук. ред. В. Загорулька. - Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. - 328 с.
2. Woller, Heinz. Mussolini. Der erste Faschist. Eine Biografie. München: C.H. Beck, 2016. - 397 с.
3. Виноградов А. Конец Муссолини // Вопросы истории. - 1990. - Т. № 5. - С. 166-173.
4. Муссоліні, Беніто. Автобіографія Муссоліні. - К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2010. - 320 с.
5. Муссоліні Беніто. Autobiography of Benito Mussolini [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20100417114709/http://www.bmussolini.net/> (дата звернення: 01.04.2023).

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент Лисиця Л.Г.

ОЛЕКСАНДР ГАМІЛЬТОН ТА ПРИЙНЯТТЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Мандрика В.Ю.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: Mandrikavitalik17@gmail.com*

Досвід американського конституціоналізму, що по праву вважається класичним зразком демократії, викликає постійний дослідницький інтерес. Вивчення періоду становлення Сполучених Штатів має особливу важливість у наш переломний час. Проблеми молоді республіки, досвід їх вирішення, досвід створення демократичних інститутів дуже важливі і для України.

У цьому особливу цінність має вивчення політичної спадщини «батьків-засновників». Олександр Гамільтону по праву належить одне з центральних

місце у цій плеяді мислителів, державних діячів, політичних теоретиків. Він зіграв одну з ключових ролей у процесі становлення США і тому його політична концепція заслуговує на особливу увагу.

Олександр Гамільтон (1755–1804) був одним з найбільш видатних діячів періоду створення Сполучених Штатів Америки, був одним з головних авторів Федералістичних статей, які сприяли прийняттю американської Конституції в 1787 р. Гамільтон мав різноманітний досвід у сфері політики, фінансів та військових справ, і його роль у прийнятті конституції була вирішальною.

У 1787 р., коли Сполучені Штати Америки ще були під владою статей конфедерації, Гамільтон приєднався до федералістів, які пропонували реформувати уряд та зміцнити його функції. Він став одним з авторів Федералістичних статей – 85 есе, що давали роз'яснення та аргументи в підтримку Конституції. Гамільтон написав понад 50 з цих есе, в тому числі одне з найбільш відомих – Федералістичне есе № 10, де він розглянув проблему фракцій у політиці та відстоював концепцію республіки як форми правління [1].

Гамільтон також виступав на конституційному конвенті 1787 р. у Філадельфії, де він докладно висловлював свої погляди на важливі питання, що стосувалися деталей Конституції. Він був членом комітету, який працював над складанням оригінального тексту конституції та долучився до формулювання ряду ключових положень, таких як стаття про федеральний уряд та розділ відносно прав людини.

Гамільтон був переконаний, що для забезпечення стабільності та безпеки країни необхідно мати сильну федеральну владу, яка має повноваження регулювати відносини між штатами та встановлювати загальні стандарти. Гамільтон підтримував ідею розділення влади між законодавчою, виконавчою та судовою владами, а також запровадження принципу поділу влади між федеральним та штатним рівнями [2].

Метою державотворення, на його думку, була охорона природних прав індивіда. Вже у цей час він висловлює думку, яка згодом стане однією з основ його політичної теорії: влада уряду обмежується лише тією метою, з якою вона створена. З цього Гамільтон виводив право на опір гнобленню. Якщо держава не виконує тих завдань, які покладені на нього громадським договором, то піддані мають право змінити форму правління.

Гамільтон повною мірою приймав звичайне для просвітителів переконання у тому, що суспільство утворене шляхом суспільного договору між правителями та керованими. Держава забезпечувало підданим захист і отримувало в обмін право на їх лояльність. Заслуговує на увагу досі не зазначений у літературі факт: Гамільтон вважав людину в природному стані, до утворення держави, істотою, доброзичливою до своїх родичів і здатною підкорятися певним моральним нормам. У цьому він різко полемізував із Т. Гоббсом.

Одним з найбільш спірних питань на конституційній конвенції було питання про роль федерального суду. Деякі учасники конвенції підтримували ідею

незалежності суду від інших двох гілок влади, тоді як інші відкидали цю ідею. Гамільтон був впертий у своїй підтримці незалежності суду та впровадження принципу контролю за законністю. Він вважав, що судова влада має бути відокремлена від інших гілок влади та мати повноваження розглядати конституційні питання та визначати, чи відповідають закони конституції [3].

Завдяки роботі Гамільтона та інших федералістів було прийнято конституцію Сполучених Штатів Америки 17 вересня 1787 р. Конституція надала федеральній владі значно більше повноважень, ніж статті конфедерації, та запровадила багато інноваційних положень, таких як гарантії прав людини, система контролю за законністю та федеральна система влади. Гамільтон був одним з найбільш захоплених прихильників конституції та вважав її ключовим документом, який забезпечуватиме стабільність та процвітання країни.

Однак, прийняття Конституції не було легкою справою. Були створені дві основні політичні партії – федералісти та антифедералісти, які сильно розходилися у своїх поглядах на Конституцію. Федералісти вважали, що Сполучені Штати потребують сильного централізованого уряду, щоб забезпечити стабільність та економічний розвиток, тоді як антифедералісти переконували, що такий уряд позбавить штатів їхньої незалежності та прав на самоврядування [4].

За Гамільтоном та іншими федералістами, Конституція стала рішучим кроком до забезпечення єдності та процвітання країни. Вони були впевнені, що сильне федеральне урядове утворення зможе вирішувати важливі питання, такі як національна оборона та економіка, забезпечити захист прав і свобод громадян [5].

Незважаючи на опозицію, Конституцію прийнято у вересні 1787 р., коли 39 делегатів з 55 проголосували за неї. Після її прийняття Гамільтон взяв участь у її захисті, публікуючи серію есе «Федералістичні статті», у яких він аналізував та відстоював ключові положення Конституції [6].

Отже, завдяки роботі Олександра Гамільтона та інших федералістів, прийняттям Конституції Сполучених Штатів Америки було забезпечено створення сильного, централізованого уряду, який зміцнював єдність країни та стимулював економічний розвиток. Конституція, що була прийнята завдяки зусиллям Гамільтона та інших федералістів, досі є основою правової системи Сполучених Штатів Америки та надає гарантії прав людини та свободи, контролює захоплення влади та діє як фундамент для розвитку країни. Хоча Гамільтон помер в результаті двобою в 1804 р., його внесок у створення та розбудову Сполучених Штатів Америки залишився на завжди. Його робота на конституційній конвенції та як першого державного секретаря зміцнили роль федерального уряду та стали першими кроками у створенні могутньої та успішної країни, якою Сполучені Штати Америки є й сьогодні.

Список використаних джерел

1. Hutson J.H. Country, Court and Constitution: Antifederalism and the Historians // William and Mary Quarterly. - 1981. - Vol.38. - July.

2. Jensen M. The Founding of a Nation. A History of the American Revolution 1763–1776. -N.Y.: Oxford University Press, 1968. - 735 p.
3. Jensen M. The New Nation. A History of the United States during the Confederation, 1781-1789. - N.Y.: Knopf, 1965.
4. Kenyon C.M. Alexander Hamilton: Rousseau of the Right // Political Science Quarterly. - 1958. - Vol.73. - June. - P. 161-178.
5. Wills G. Explaining America: The Federalist. – Garden-city (N.Y.): Doubleday, 1981. – 286 p.
6. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем: Навч.посібник.– Львів: Тріада плюс.– 2004.– 528 с.

Науковий керівник: кандидат історичних наук, доцент Кіреєва В.О.

ІНДІЙСЬКЕ НАРОДНЕ ПОВСТАННЯ 1857–1859 РР.

Мохуренко О.Ю.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: mokhurenko.oleksandr2318@vu.cdu.edu.ua*

У 1617 р. англійська Ост-Індська компанія отримала від монгольського імператора Джахангіра право на торгівлю з Індією. До початку 1850-х років вона контролювала більшу частину півострова Індостан, а також сучасні Пакистан і Бангладеш, користуючись державним розколом Індії та конфліктами між різними князівствами та між різними соціальними та релігійними групами. Для здійснення військового контролю над колоніальними територіями Ост-Індська компанія використовувала сипаїв – найманців, набраних з місцевого населення. Офіційною причиною повстання стала поява нових гвинтівок Enfield, кулі яких були в обгортках, змащених сумішшю яловичого і свинячого жиру, що ображало релігійні почуття мусульман та індуїстів (корова – священна тварина в індуїзмі, свиня вважається нечистою в ісламі).

Приводом до повстання стала подія, коли 29-річний солдат 34-го бенгальського туземного піхотного полку відмовився взяти нову зброю 29 березня 1857 р. Коли британський офіцер прибув до полку для розслідування справи, солдат вистрілив у нього, але промахнувся. Жоден із солдатів не підкорився наказу заарештувати солдата, 22 квітня полк було розформовано, а солдата та його індійського командира було повішено.

Через два дні 90 солдатів полку в Мірутї (453 км на північний схід від Делі, нинішній штат Уттар-Прадеш) відмовилися отримати нову зброю, за що отримали від 5 до 10 років каторжних робіт. Така жорстока кара справила глибоке враження на солдатів інших полків, і наступного дня в місті почалися заворушення – було спалено кілька будинків, а 20 європейців, зокрема 4 дітей, були вбиті сипаями. Вцілілим британським солдатам довелося тікати до сусідніх міст [1].

10 травня 1857 р. три індійські полки бенгальської армії в таборі Мірат поблизу Делі очолили повстання. Вони вбили всіх британських офіцерів,